

ALGEBRA HOMOLOGICZNA, Lista 5

1. Niech \mathcal{I} będzie dowolną kategorią, o której myślimy jako o kategorii indeksów, np. \mathcal{I} to kategoria pochodząca od posetu. Udowodnić, że dla $F : \mathcal{I} \rightarrow \mathcal{C}$, $X = \varprojlim F$ wtedy i tylko wtedy, gdy X reprezentuje funktor

$$\mathcal{C}^{\text{op}} \ni Y \mapsto \text{Hom}_{\text{Func}(\mathcal{I}, \mathcal{C})}(\Delta Y, F) \in \mathbf{Set},$$

gdzie ΔY jest funktorem stałym: $\Delta Y(i) = Y$, $\Delta Y(f) = \text{id}_Y$ dla każdego obiektu i w \mathcal{I} i morfizmu f w \mathcal{I} .

Sformułować analogiczne twierdzenie dla granic prostych.

2. Dla pary morfizmów $f, g : X \rightarrow Y$, ich *equalizer* (*equalizator*, *wyrównywacz?*), to $\varprojlim(f, g)$ a *coequalizer* (*coequalizator*, *kowyrównywacz?*), to $\varinjlim(f, g)$.

- (a) Narysować diagramy definiujące equalizer i coequalizer poprzez własność uniwersalną.
- (b) Znaleźć definicje jądra jako equalizera. Podobnie dla kojądra.
- (c) Znaleźć equalizery i coequalizery w **Set** i **Grp**.

3. Niech \mathcal{I} będzie kategorią jak w zadaniu 1. Załóżmy, że w \mathcal{C} istnieją produkty (również nieskończone) indeksowane $\text{Ob}(\mathcal{I})$ i equalizery. Niech $F : \mathcal{I} \rightarrow \mathcal{C}$.

- (a) Pokazać, że istnieje $\varprojlim F$.
- (b) Sformułować twierdzenie dualne.
- (c) Podać przykłady kategorii w których istnieją granice proste lub odwrotne względem małych kategorii (np. posetów).

4. Pokazać, że w **Mod_R** granica systemu prostego $(M_i)_{i \in I}$, to

$$\varinjlim (M_i)_{i \in I} = \bigoplus_{i \in I} M_i / \langle (w_j f_{ij} - w_i)(M_i) \mid \forall i \leq j \rangle,$$

gdzie $w_i : M_i \rightarrow \bigoplus_{i \in I} M_i$ jest włożeniem w sumę prostą.

Granica systemu odwrotnego $(M_i)_{i \in I}$, to

$$\varprojlim (M_i)_{i \in I} = \{(a_i)_{i \in I} \in \prod_{i \in I} M_i \mid (\forall i \leq j) f_{ij}(a_j) = a_i\}.$$

Opisać granice systemów prostych i odwrotnych w **Set** i **Ab**.